T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 289
KARAR NO : 2015 / 306
KARAR TR : 4.5.2015

ÖZET : Davacı tarafından, satış senedi ile satın aldığı esnada aracın ruhsatında bulunmayan "Karayolları Md. özel izin almak kaydı ile trafiğe çıkabilir, sadece bölünmez yük taşıyabilir" şerhinin, aracı satın alması sonrasında ruhsatın Z1 bölümüne eklenmesi nedeni ile uğradığı zararın, olayda kusuru bulunan davalı idareden tazmini istemi ile 26.09.2011 tarihinde açılan davanın; 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. Maddesi gereğince ADLİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı :B.G.
Vekili :Av.C.S.
Davalı :İçişleri Bakanlığı (Emniyet Genel Müdürlüğü)
Vekili :Av.L.M. (Adli Yargıda)

O L A Y :Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacının, Aksaraylılar Loj. Turizm. Otom. İnş. San ve Tic.Ltd adına kayıtlı, 2004 model 5 dingilli 4030 Ford Cargo marka, 59 PF 068 plakalı aracı 23 Ağustos 2010 tarihinde Aksaray 5. Noterliğinin 4285 sayılı satış senedi ile satın aldığını ve aracın sonrasında Aksaray Trafik Tescil ve Denetleme büro amirliğine 68 HT 161 plaka ile kaydedildiğini; Daha sonra davacının telefonla Aksaray Emniyet Müdürlüğü'ne çağrıldığını ve 26.08.2011 tarihinde araç ruhsatının elinden alındığını ve ruhsatın Z1 bölümüne önceki kayıtlara ilave olarak "Karayolları Md. özel izin almak kaydı ile trafiğe çıkabilir, sadece bölünmez yük taşıyabilir" şerhi yazıldığını;

Davalı idarenin araç ruhsat kayıtlarını takmada yetkili ve sorumlu kuruluş olduğunu, davalı idarenin dava konusu araç satın alınmadan önce bu şerhi işlemeyi unuttuğunu, esasen bu şerhin Emniyet Genel Müdürlüğünün 16.06.2004 tarih ve 2004/103 no lu genelgesi gereğince tescil esnasında tescil belgelerine şerh edilmesinin gerektiğini, "Karayolları Md. Özel izin almak kaydı ile trafiğe çıkabilir, sadece bölünmez yük taşıyabilir" şerhi konulmadan önce davaya konu araç ile bölünür bölünemez yük ayırımı yapmaya ve izin almaya gerek olmaksızın her türlü yükün taşınabildiğini, aracın trafik kaydına bu şerhin konulması ile çalışma alanının daraldığını ve izin almanın da zorlaştığını; davacının bu şekilde zarara uğradığını;

Meydana gelen olayda davacının bir kusurunun bulunmadığını, davacının gerek araca ilişkin noter satış senedini yaptığı esnada gerekse aracın tescilini üzerine aldığı esnada davaya konu şerh ile karşılaşmadığını, ruhsattaki bilgilere dayanarak ve güvenerek bu araç ile her türlü yükü taşıyabileceğini düşündüğünü, davalının araç devrine esas ve değer belirleyici ruhsat bilgilerini özenle ve doğru olarak tutmak zorunda olduğunu, bu nedenle söz konusu yükümlülüğünün ihmalinden doğan zarardan sorumlu olduğunu belirterek; davacının uğradığı 30.000 TL zararın davalıdan dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile tahsil edilmesine karar verilmesi istemi ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

Aksaray İdare Mahkemesi: 26.01.2012 gün ve 2011/1329 Esas, 2012/66 Karar sayılı kararında özetle; 2918 sayılı Kanun'un 20. Maddesinde düzenlenen araçların tescilinden kaynaklanan zararların tazmini istemi ile açılan davanın adli yargıda görülmesi gerektiğini belirterek; davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar 08.02.2012 günü davalıya, 07.02.2012 günü davacıya tebliğ edilmiş, süresi içinde temyiz edilmemesi üzerine, kesinleşme formuna da işlendiği üzere 09.03.2012 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Aksaray 2. Asliye Hukuk Mahkemesi: 21.11.2013 gün ve 2012/155 Esas, 2013/962 Karar sayılı kararı ile; "dava dilekçesi, cevap dilekçesi, bilirkişi raporları, trafik kayıtları, Aksaray idare Mahkemesinin 2011/1315 Esas sayılı dosyası, Aksaray 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/91 Değişik İş sayılı dosyası ile tüm dosya kapsamı bir bütün olarak incelendiğinde; davacının 23/08/2010 tarihli noter satış senedi ile 68 HT 161 plakalı aracı üzerinde herhangi bir şerh yokken satın alıp, aynı tarihte Aksaray Trafik ve Tescil Şube Müdürlüğü aracılığıyla trafik kaydına tescil ettirdiği, ancak aracı tescil ettirdikten sonra İçişleri Bakanlığı Emniyet Müdürlüğü'nün 16/06/2004 tarihli genelgesine dayanılarak Aksaray Emniyet Müdürlüğü tarafından 26/08/2011 tarihinde aracın trafik kaydına, "Karayolları MD. özel izin almak kaydı ile trafiğe çıkabilir, sadece bölünmez yük taşıyabilir" şeklinde şerh düşüldüğü anlaşılmış olup, dosya arasına alınan Aksaray 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/91 D.iş dosyası ve dosyamızda alınan iki bilirkişi raporuyla, şerhin trafik kaydına sonradan işlenmesi nedeniyle davacının maddi zararı tespit edilmeye çalışılmış olup, son bilirkişi raporunun diğer bilirkişi raporlarına oranla daha gerekçeli ve denetlenebilir mahiyette olması, bilirkişi raporunda belirlenen oranın dosya

kapsamı ve aracın değeriyle orantılı olması ve son bilirkişi raporuna önceki bilirkişi raporları arasındaki çelişkinin giderilmesi amacıyla alındığı dikkate alınarak son bilirkişi raporuna itibar edilmek suretiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Davalının itirazlarının aksine işlemin yapıldığı tarih dikkate alınarak zaman aşımının dolmadığı kanaatiyle itirazın reddine karar verilmiş, dava: ibarenin dava konusu şerhi davacının aracı ilk satın aldığı tarihte ruhsata işlemiş olması günde, davacının aracı kullanma amacı da dikkate alınarak aracı satın almama yolunu dahi tercih edebileceği, ayrıca aracın şerhli haliyle kullanım amacının kısıtlandığı ve davacının bu haliyle zarara uğradığı kanaatine ile…" davanın kısmen kabulüne karar vermiş, karar taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi; 22.05.2014 gün ve 2014/7652 Esas, 2014/8471 Karar sayılı kararında "Davaya konu edilen husus, davalı İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Müdürlüğü tarafından davacıya ait aracın trafik tescil kaydında yazılan şerh nedeniyle uğranılan zararın tahsiline ilişkindir. Trafik Tescil ve Büro Amirliği tarafından araç tesciline ilişkin olarak yapılan işlemler "idari işlem" niteliğindedir. Bu işlem davalı idarenin görevi kapsamında olup, hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gereği gibi yapılıp yapılmadığı hususu idari yargı yerinin denetimine tabidir. Görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğinde olup idare'nin işleminden doğan talepler; İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2/1-b maddesi gereğince İdare'ye karşı, idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir.(HMK 114) Görev sorunu, açıkça veya hiç ileri sürülmese de kendiliğinden dikkate alınır. (HMK. 115) Yerel mahkemece davalı içişleri Bakanlığı yönünden yargı yolu bakımından usulden reddine karar verilmesi gerekirken uyuşmazlığın esası incelenerek karar verilmiş olması doğru değildir. Bu nedenle kararın bozulması gerekmiştir." şeklindeki gerekçesi ile ilk derece mahkemesinin kararının bozulmasına hükmetmiştir.

Aksaray 2. Asliye Hukuk Mahkemesi; 25.09.2014 gün ve 2014/738 Esas, 2014/1053 Karar sayılı kararında; "Yargıtay bozma ilamı doğrultusunda davacı vekili bozma ilamına uyulması hususunda takdirin mahkemenin olduğunu, görevsizlik kararı verilmesi sonrasında dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesini talep ettiklerini beyan etmiş, davalı vekili de bozma ilamına uyulmasını ve görevsizlik kararı verilmesini talep ettiklerini beyan etmiştir.

Dava dilekçesi, cevap dilekçesi, bilirkişi raporları, trafik kayıtları, Aksaray idare Mahkemesinin 2011/1315 Esas sayılı dosyası, Aksaray 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/91 Değişik İş sayılı dosyası ile tüm dosya kapsamı bir bütün olarak incelendiğinde; davaya konu edilen husus, davalı İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Müdürlüğü tarafından davacıya ait aracın trafik tescil kaydında yazılan şerh nedeniyle uğranılan zararın tahsiline ilişkindir. Davacının 23/08/2010 tarihli noter satış senedi ile 68 HT 161 plakalı aracı üzerinde her hangi bir şerh yokken satın alıp. aynı tarihte Aksaray Trafik ve Tescil Şube Müdürlüğü aracılığıyla trafik kaydına tescil ettirdiği, ancak aracı tescil ettirdikten sonra İç İşleri Bakanlığı Emniyet Müdürlüğü'nün 16/06/2004 tarihli genelgesine dayanılarak Aksaray Emniyet Müdürlüğü tarafından 26/08/2011 tarihinde aracın trafik kaydına, "Karayolları MD özel izin almak kaydı ile trafiğe çıkabilir, sadece bölünmez yük taşıyabilir" şeklinde şerh düşüldüğü anlaşılmış olup, dosya arasına alınan Aksaray 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/91 D.İş. sayılı dosyası ve dosyamızda alınan iki bilirkişi raporuyla, şerhin trafik kaydına sonradan işletmesi nedeniyle davacının maddi zararı tespit edilmeye çalışılmıştır. Trafik Tescil ve Büro Amirliği tarafından araç tesciline ilişkin olarak yapılan işlemler "idari işlem" niteliğindedir. Bu işlem davalı idarenin görevi kapsamında olup, hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gereği gibi yapılıp yapılmadığı hususu idari yargı yerinin denetimine tabidir. Görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğinde olup idare'nin işleminden doğan talepler; idari Yargılama Usulü Yasasının 2/1-b maddesi gereğince İdare'ye karşı, idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekmektedir. (HMK 114) Görev sorunu, açıkça veya hiç ileri sürülmese de kendiliğinden dikkate alınır (HMK 115)" hükümleri gereğince ve Yargıtay bozma ilamı doğrultusunda davanın yargı yolu bakımından usulden reddine, davada idari yargı yolunun görevli ve yetkili olduğunun tespitine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur." şeklindeki gerekçesi ile davanın yargı yolu bakımından usulden reddine karar vermiş, verilen karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiş, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin 17.12.2014 gün ve 2014/16988 Esas, 2014/17367 Karar sayılı kararı ile onanmış ve verilen karar bu şekilde karara da şerh edildiği üzere 24.02.2015 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili, adli ve idari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 4.5.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının 23 Ağustos 2010 tarihinde Aksaray 5. Noterliği'nin 4285 sayılı satış senedi ile satın aldığı, öncesinde Aksaraylılar Loj. Turizm. Otom. İnş. San ve Tic. Ltd adına 59 PF 068 plakası ile kayıtlı olan 2004 model 5 dingilli 4030 Ford Cargo marka aracın, kendi adına Aksaray Trafik Tescil ve Denetleme Büro Amirliği'ne 68 HT 161 plaka ile kaydedilmesi sonrasında, 26.08.2011 tarihinde araç ruhsatının Z1 bölümüne önceki kayıtlara ilave olarak "Karayolları Md. özel izin almak kaydı ile trafiğe çıkabilir, sadece bölünmez yük taşıyabilir" şerhi yazılması nedeni ile uğradığı zararın, olayda kusuru bulunan davalıdan tazmini istemi ile açılmıştır.

Dava dosyası kapsamında bulunan bilgi ve belgeler incelendiğinde; İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel

Müdürlüğü'nün 16.06.2004 gün ve 2004/103 sayılı genelgesinde aynen; "Yürürlükte bulunan AİTM Yönetmeliğinde 5 dingilli araçlarla ilgili herhangi bir hüküm bulunmamasına rağmen 18.04.2003 tarih ve 25087 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Motorlu Araçların ve Römorklarının Bazı Sınırlarının Kütle ve Boyutları ile ilgili Tip Onayı (97/27/AT) Yönetmeliği'nin ilgili hükmü ve AB üye ülkelerin uygulamaları da göz Önümle bulundurularak, Ford Otomotiv Sanayi A.Ş ve BMC Sanayi ve Ticaret A.Ş nin talepleri üzerine 5 dingilli kamyonlar için Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 128. maddesi gereğince, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünden trafiğe her çıkışında izin almak kaydı ile Ulusal Tip Onay belgesi verilir./Ancak, özel izinle sadece bölünmez yüklerin taşınmazı amacıyla Bakanlıklarınca verilen 5 dingilli kamyonun fiilen üçüncü şahıslara satışında norma araç olarak tescil işleminin yapıldığı tespit edildiğinden söz konusu araçların tescil belgelerine mutlaka mevzuatın istisna hükmünün belirtilmesi ve iznin suiistimal edilmemesi amacı ile gerekli tedbirlerin alınması talep edilmektedir./ Bu sebeple, 5 dingilli araçların tescil işlemleri esnasında tescil belgelerine "Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü'nden trafiğe her çıkıkta özel izin almak kaydı ile trafiğe çıkabilir, sadece bölünemez. yüklerin taşınması amacıyla kullanılabilir" ibaresinin şerh olarak düşülmesi ve uygulamada herhangi bir eksikliğe mahal verilmemesini arz ve rica ederim" şeklindeki açıklamaları ile, Avrupa Birliği'ne uyum çalışmaları çerçevesinde uygulamaya konulan "Motorlu Araçların ve Römorklarının Bazı Sınırlarının Kütle ve Boyutları ile ilgili Tip Onayı (97/27/AT) Yönetmeliği" gereğince Ford Otomotiv Sanayi A.Ş ve BMC Sanayi ve Ticaret A.Ş nin talepleri üzerine 5 dingilli kamyonlar için Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 128. maddesi gereğince, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünden trafiğe her çıkışında izin almak kaydı ile Ulusal Tip Onay belgesi verilmesi gerektiği, söz konusu araçların tescil işlemleri sırasında söz konusu kaydın araç tescil belgelerine söz konusu kısıtın şerh edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu genelgede, genelge tarihi nedeni ile 18.04.2003 tarih ve 25087 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Motorlu Araçların ve Römorklarının Bazı Sınırlarının Kütle ve Boyutları ile ilgili Tip Onayı (97/27/AT) Yönetmeliği'ne değinilmiş ise de, davaya konu işlemin tesis edildiği tarihte 12.10.2013 gün ve 28793 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren "Motorlu Araçların ve Römorklarının Kütle ve Boyutları İle İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (Ab/1230/2012) yürürlükte olduğundan, işlem tarihi esas alınarak inceleme yapılacaktır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 'Araçların karayoluna uygunluğu ve teknik esaslar' başlıklı 29. Maddesinde; "Araçların yapım ve kullanma bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uyması zorunludur. Yapım safhasında, araçların Tip Onayı Yönetmeliği ile buna bağlı diğer yönetmeliklerin çıkarılmasına Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkilidir. Tip Onayı Yönetmeliği ve buna bağlı diğer yönetmelikler Bayındırlık ve İskan Bakanlığının görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca düzenlenir." denilmek sureti ile, araçların, karayolunun yapısı ve trafik güvenliği gereğince taşıması gereken belirli özellikler olduğu söylendikten sonra, bu özelliklerin belirlenmesine esas yönetmeliklerin Bayındırlık ve İskan Bakanlığının görüşü alındıktan sonra Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca düzenleneceği belirtilmiştir.

12.10.2013 gün ve 28793 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren "Motorlu Araçların Ve Römorklarının Kütle Ve Boyutları İle İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (Ab/1230/2012)"'nin 'Dayanak' başlıklı 3. Maddesinde; "Bu Yönetmelik; 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun 4 üncü ve 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddelerine dayanılarak, Avrupa Birliğinin 12/12/2012 tarihli (EU) 1230/2012 sayılı Regülasyonuna paralel olarak hazırlanmıştır." şeklindeki düzenleme ile, yönetmeliğin 2918 sayılı Kanun'un 29. Maddesi referansı ile hazırlandığı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 'Tescil/kullanım sırasındaki müsaade edilebilir azami kütleler' başlıklı 7. Maddesinin 1. Fıkrasında; "Bu Yönetmelik çerçevesinde tip onayı verilen araçların tescili ve hizmete başlaması açısından araç tipi dahilinde, her bir varyant ve versiyon için Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 128 inci maddesi kapsamında ulusal trafik veya uluslararası trafik için müsaade edilen aşağıdaki kütlelerin tamamı belirlenir. Onay Kuruluşu, bu fıkrada atıfta bulunulan tescil ve kullanım sırasındaki müsaade edilebilir azami kütlelerin tespitine ilişkin prosedürü belirler. İlaveten Onay Kuruluşu, bu kütlelerin belirlenmesiyle görevlendirilecek yetkili kuruluşu tespit eder ve bu yetkili kuruluşa temin edilmesi gereken bilgileri belirler." denilmek sureti ile, tip onayı verilen araçların tescil ve hizmete başlamasına ilişkin gerekli olan kütlelerin tamamının Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 128. maddesine göre belirleneceği, buna ilişkin prosedürün ise, onay makamınca düzenleneceği kaleme alınmıştır.

Adı Geçen Yönetmeliğin Atıf Yaptığı, 18.07.1997 tarih ve 23053 sayılı Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 128. Maddesi'nde dava konu 5 dingilli araca ilişkin azami ağırlık 40 ton olarak belirlenmiş ve aynı maddenin 4. Fıkrasının e bendinde; "e) Yukarıdaki (a), (b), (c) ve (d-5 dingilli olup azami ağırlığı 40 ton olan araçlar) bentlerinde belirtilen ölçü ve ağırlıklara uygun olan araçlar, bu Yönetmelik ve ilgili yönetmeliklerle belirtilen diğer şartlara da uygun olması halinde, normal tescil işlemine tabi tutulur ve bu sınırlar dahilinde yüklü veya yüksüz olarak karayoluna çıkabilir. / Ancak belediyelere ait troleybüslerin genişliği azami 2.65 metre olabilir ve normal tescil işlemine tabi tutularak bu sınırlar dahilinde yüklü veya yüksüz olarak karayoluna çıkarılabilir." denilmek sureti ile, davaya konu aracın dahil olduğu gruptaki araçların normal tescil işlemine tabi tutulacakları ve bu sınırlar dahilinde yüklü ve yüksüz olarak karayoluna çıkabileceği düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 128. Maddesinin "g" bendinde de; "Karayolundan başka bir ulaşım imkanının olmadığı, zorunlu ve istisnai hallerde; bölünemeyen özel yüklerin taşınması aşağıdaki şartlarla mümkündür.

Yükü taşıyacak aracın seçiminde, bu maddenin (a), (b), (c) ve (d) bendi hükümlerine uygunluğunun sağlanması imkanı aranır. Bu imkanın bulunup bulunmadığı Karayolları Genel Müdürlüğünce takdir olunur.

Bu imkan bulunmadığı taktirde ağırlık veya boyutları bakımından bu maddenin (a), (b), (c) ve (d) bentlerinden en az birine uymayan bölünemeyen özel yüklerin taşınması, yol ve köprülerin durumu göz önünde tutulmak, trafik güvenliğini tehlikeye düşürmemek ve gösterilecek güzergah üzerinde, istenecek gerekli güvenlik tedbirlerini almak kaydıyla mümkündür.

Ancak bunun için Karayolları Genel Müdürlüğünden,

1) Karayollarında trafiğe çıkışın devamlı olarak yapılmasının gerekli görülmesi halinde, bu işe ayrılacak her bir araç, yarı römorklu araç veya katar için güzergah ve taşıma sınırları ile süre belirtilerek süreli,

2) Karayollarında trafiğe çıkışın münferit olarak yapılması halinde, bu işe ayrılacak araç, yarı römorklu araç veya katar için güzergah ve taşıma şartları ile taşıma zamanı belirtilerek, her çıkış için ayrı, bir Özel Yük Taşıma İzin Belgesi alınması mecburidir." denilmek sureti ile, 128. Maddenin 1. fikrasında belirtilen azami ağırlıklar aşılmak sureti ile ve karayolunun kullanılması zorunlu bulunan hallerde, aracın karayoluna çıkışı Karayolları Genel Müdürlüğü'nden alınacak süreli ve her çıkış için ayrı özel yük taşıma izin belgesine dayanılarak yapılabilecektir.

Yukarıda incelenen yasal mevzuat çerçevesinde dava konusu olayın değerlendirilmesi neticesinde; dava konusu aracın dosyada bulunan ruhsat bilgilerine göre 5 dingilli ve yüklü ağırlığının 40.000 ton olarak gösterildiği, bu itibarla Karayolları Taşıma Yönetmeliği'nin 128. Maddesinin "e" bendinde belirtilen koşullara bağlı olduğu, ancak Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 2004/103 sayılı Genelgesinde belirtildiği üzere "Ford Otomotiv Sanayi A.Ş ve BMC Sanayi ve Ticaret A.Ş nin talepleri üzerine 5 dingilli kamyonlar için Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 128. maddesi gereğince, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünden trafiğe her çıkışında izin almak kaydı ile Ulusal Tip Onay belgesi verilir." şeklinde düzenleme yapıldığı, bu düzenleme üzerine aracın bağlı bulunduğu Aksaray İl Emniyet Müdürlüğü yetkililerince aracın ruhsatına ilgili durumun şerh edildiği, davacının aracı satın aldığı esnada mevcut olmayan fakat daha sonradan eklenen bu kayıt nedeni ile zarara uğradığını iddia ettiği ve uğradığı zararın, olayda kusuru bulunan davalı idareden tazminini istediği anlaşılmıştır.

Tüm dosya muhteviyatı dikkate alındığında, davanın 2918 sayılı Kanun'un 29. Maddesi atfi ile 12.10.2013 gün ve 28793 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Motorlu Araçların Ve Römorklarının Kütle Ve Boyutları İle İlgili Tip Onayı Yönetmeliği 18.07.1997 tarih ve 23053 sayılı Karayolları Trafik Yönetmeliği kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, bu değerlendirmenin de 2918 sayılı Kanun'un 110. Maddesindeki; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır./Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." şeklindeki özel düzenleme gereğince adli yargı yerinde yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Nitekim 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayrımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Ayrıca davaya konu aracın ruhsatına özel izin belgesine ilişkin şerhin işlendiği 26.08.2011 günü ile idari yargıda davanın açıldığı 26.09.2011 tarihinde, 2918 sayılı Kanun'un 110. Maddesinde değişiklik yapan 6099 sayılı Kanun'un yürürlükte olduğu anlaşılmakla, olay ya da dava tarihi itibari ile 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasına herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Aksaray 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

-

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Aksaray 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 25.09.2014 gün ve 2014/738 Esas, 2014/1053 Karar sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 4.5.2015 gününde Üye Eyüp Sabri BAYDAR'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

-

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT